

60 % en el primer cas, i de més d'un 80 % en prendre en consideració el vocabulari bàsic. La conclusió, doncs, és que el lèxic alguerès és, indiscutiblement, de naturalesa catalana.

D'una altra banda, estudia el grau d'integració del lèxic alguerès en tot el corpus normatiu; amb bon criteri, pren la *Gran enciclopèdia catalana* per obra de referència. A l'hora de fer aquesta estadística estableix uns paràmetres plenament objectius, matemàtics, partint de la distància entre la realitat recollida i el corpus lèxic registrat per la GEC. Estableix una classificació que va des dels mots algueresos recollits amb la mateixa forma, ús i significat per la GEC (als quals dóna valor 1) fins als mots algueresos no recollits, ni amb forma ni significat semblants, per la GEC (valor 0). Entremig, com cal suposar, hi ha diversos graus. Doncs bé, el resultat és tan sols de 0,43 en relació amb tot el vocabulari arrellegat, i de 0,71 si se'n tria només el vocabulari bàsic. La conclusió és òbvia i contundent: caldria fer un esforç per acceptar i registrar en els diccionaris normatius moltes més formes alguereses, sobretot si són de nissaga indiscutiblement catalana.

Tant de bo que les autoritats escoltin aquests savis consells. Perquè, tal com diu Corbera, «no voler fer aquest esforç és, tal volta, la millor contribució a accelerar el procés de desaparició de la petita col·lectivitat algueresa». ♦

Rigor científic i el compromís moral

Anna M. Porquet i Botey

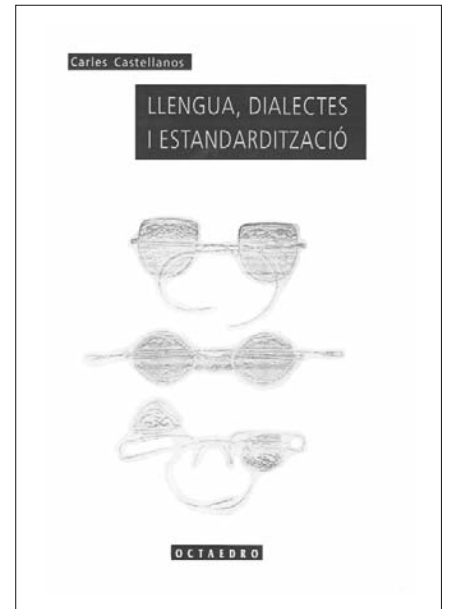
Carles Castellanos

Llengua, dialectes i estandardització

Octaedro, Barcelona 2000

Aquest nou llibre publicat per Carles Castellanos és una reelaboració de la seva tesi doctoral «*El procés d'estandardització de les llengües. Aplicació a la llengua amaziga*» (UAB, 1998). Mitjançant l'estudi exhaustiu de diversos *continua* lingüístics (catalano-occità, galaico-portuguès, les llengües bantu...) i de nombroses llengües d'arreu del planeta (gascó, aranès, èuscar, els dialectes alemanys..., entre les més conegudes, i també el macedoni, les llengües indonèsies, la vietnamita, el maia..., entre les que ens resulten més exòtiques) l'autor vol remarcar la importància dels fenòmens socials i ideològics en el procés de formació d'un estàndard, que sempre depèn dels usos socials de la llengua que n'és objecte. Per tant, és interessant d'estudiar aquests aspectes quan es produeixen en el procés d'estandardització de llengües en situació de conflicte i, concretament, de minorització lingüística. I l'exemple concret que Castellanos escull per a aplicar-hi una hipotètica estandardització és la llengua amaziga, un cas conflictiu a causa de la situació de minorització en què es troba i per la dispersió dialectal.

Com diu Carme Junyent en el pròleg, el llibre reuneix «amb un equilibri inqüestionable, el rigor científic i el compromís moral». A partir de l'anàlisi crítica dels treballs que han publicat diversos autors sobre l'estandardització, Castellanos descriu com s'ha anat configurant el concepte de llengua estàndard al llarg de la història; rebut la teoria segons la qual l'estandardització és un procés que no necessita l'escriptura per

a aconseguir-se; introdueix el concepte d'individuació, amb les diverses tipologies; ens parla dels diferents graus de distància entre llengües, i dedica tot un capítol als fenòmens més importants que sorgeixen en la política lingüística estandarditzadora, tenint sempre present la perspectiva ecolingüística com a millor alternativa a les polítiques lingüístiques oficials.

Llengua, dialectes i estandardització és un llibre que planteja nous elements d'anàlisi sociolingüística i que interessarà no tan sols els estudiosos sinó també els lectors amb inquietuds respecte a la formació de les llengües, les seves diferències i semblances i els processos que segueixen en l'evolució cap a l'estandardització i, per tant, cap a la normalització. Aquesta normalització només podrà ser plena, com diu l'autor, en aquelles nacions independents que puguin garantir a la llengua pròpia tots els usos socials. ♦

¹ *Atlas Lingüístic del Domini Català*, preparat per A.M. Badia i Margarit i J. Veny i Clar.

² Criden lamentablement l'atenció els mots de Joan Coromines en el DECLC, a propòsit del mot *llumí*, en què, ironitzant sobre la idea d'incorporar-lo al lèxic comú, diu: «D'aquí va treure un savi diletant barceloní l'estupenda, espantosa, pensada d'usar aquest bord, pertanyent només a un parlar atapeït d'italianismes i sardismes, per reemplaçar el nefandíssim cat. *mistos*.»